

КЛАСИЧНИЙ ПРИВАТНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра кримінального права, процесу та криміналістики

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«МЕТОДИКА ТА МЕТОДОЛОГІЯ КРИМІНОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

КОНТАКТНА ІНФОРМАЦІЯ ТА ТЕХНІЧНОЇ ДОПОМОГА

(включаючи електронну пошту, робочий час / місцезнаходження тощо).

Викладач (-і)	Дьоменко Сергій Васильович
Контактний тел.	+38(061)764-67-50 (внутр. 212)
E-mail:	zoman2017@ukr.net
Сторінка курсу на сайті підтримки навчальних програм КПУ	http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/
Консультації	Понеділок з 12-00 до 13.00; Вівторок, з 12-00 до 14-00 (ауд. 502-3п) корпус права КПУ Консультації off-line: шляхом повідомлення на сторінці навчальної дисципліни сайту підтримки навчальних програм КПУ http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/message або http://www.zhu.edu.ua/cpu_edu/mod/forum/post.php?forum=4244

АНОТАЦІЯ

Навчальна дисципліна «Методика та методологія кримінологічних досліджень» відноситься до циклу професійної підготовки доктора філософії для аспірантів спеціальності 081 Право. Згідно з навчальним планом денної форми навчання вивчення дисципліни заплановано на 7 семестр (4 курс).

Курс передбачає ознайомлення з кримінологічним вченням про теоретичні передумови, методи та засоби кримінологічних досліджень, принципи, організаційно-методичні засади та процедуру проведення кримінологічного прогнозування, планування та кримінологічної експертизи.

Задекларованими формальними видами навчальних занять для майбутніх докторів філософії є лекції, семінарські заняття та консультації з використанням елементів інноваційних освітніх технологій.

Семінарські заняття передбачають активізацію пізнавальної діяльності здобувачів сучасними методами викладання, зокрема набуття гнучкого мислення, відкритості до застосування фахових знань та компетентностей в широкому діапазоні можливих місць роботи.

Самостійна робота слухачів полягає в автономному засвоєнні навчального матеріалу у зручний час, вільний від обов'язкових навчальних занять, без обов'язкової участі викладача, а також у підготовці до практичних занять.

Консультації призначені для роз'яснення аспірантам теоретичних або практичних питань і відбуваються за згодою з викладачем в асинхронній або синхронній формі.

Засвоєння навчального матеріалу перевіряється за допомогою поточного контролю, який здійснюється на семінарських заняттях у формі усних відповідей, самостійних робіт та підсумкових тематичних робіт.

Підсумковий (семестровий) контроль після завершення 7 семестру здійснюється у формі заліку.

ФОРМАТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Всього кредитів	Всього годин	Аудиторних годин	У тому числі			Сам. робота
			Лекц.	Лабор.	Семін. (практ.)	
3	90	32	16	-	16	58

ОЗНАКИ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Курс (рік навчання)	Семестр	Цикл підготовки	Нормативна/вибіркова
2021/2022	4	7	професійна	вибіркова

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Методика та методологія кримінологічних досліджень» є поглиблення знань про теоретичні передумови, методи та засоби кримінологічних досліджень; ознайомлення із організаційно-методичними засадами та процедурою проведення кримінологічного прогнозування, планування та кримінологічної експертизи; формування навичок здійснення дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке осмислення наявних знань, створення нових цілісних знань, оволодіння методологією наукової діяльності.

Завдання навчальної дисципліни

- засвоєння слухачами загального поняття і цільового призначення наукового методу, методики та методології наукового дослідження;
- вивчення і розуміння загальнонаукових методів, що використовуються у кримінологічних дослідженнях;
- ознайомлення слухачів із системою методів кримінологічного пізнання;
- засвоєння слухачами методологічних засад наукового кримінологічного дослідження;
- вивчення слухачами методики проведення кримінологічного дослідження;
- ознайомлення слухачів із стадіями та програмою кримінологічного дослідження;
- опанування слухачами загальною методикою складання індивідуального прогнозу злочинної поведінки;
- засвоєння слухачами загальної методики розробки та складання комплексного плану запобігання злочинності;
- ознайомлення слухачів із основними завданнями кримінологічної експертизи;
- опанування слухачами основними прийомами та засобами проведення кримінологічної експертизи;
- ознайомлення слухачів із порядком проведення кримінологічної експертизи проектів нормативно-правових актів.

У результаті вивчення дисципліни аспіранти повинні знати:

- загальну методологію та методику наукових досліджень;

- методологію та методику проведення кримінологічних досліджень;
- процедуру та етапи кримінологічного дослідження;
- методику підготовки та оформлення програми кримінологічного дослідження;
- методи кримінологічного прогнозування;
- структуру комплексного плану запобігання злочинності;
- методику прогнозування індивідуальної злочинної поведінки.

Після вивчення дисципліни аспіранти повинні вміти:

- визначати об'єкт та предмет наукового дослідження з урахуванням їх актуальності;
- проводити дослідження правових явищ за допомогою різноманітних методів;
- вміти організовувати процес наукового дослідження та оформляти його результати згідно з чинними правилами та нормами;
- аналізувати і оцінювати основні кількісні та якісні показники злочинності;
- складати комплексний план запобігання злочинності у регіоні;
- складати прогноз індивідуальної злочинної поведінки;
- застосовувати наукові методи у власній дослідницькій та практичній діяльності.
- формулювати і перевіряти гіпотези.

ЗАПЛАНОВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки докторів філософії галузі знань 08 Право за спеціальністю 081 Право вивчення дисципліни «Методика та методологія кримінологічних досліджень» сприяє формуванню **компетентностей та програмних результатів навчання, а саме:**

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми.

ЗК 3. Здатність генерувати нові науково-теоретичні та практично спрямовані ідеї, шукати власні шляхи вирішення проблеми.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК 3. Вміння аналізувати та самостійно визначати тенденції та закономірності розвитку правознавства та його окремих сфер.

СК 4. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовної діяльності.

СК 5. Вміння застосовувати основні складові верховенства права в наукових дослідженнях.

СК 6. Здатність визначати здобутки різних типів шкіл і напрямів праворозуміння та синтезувати і використовувати їх у власних наукових дослідженнях.

СК 7. Розуміння змісту методології сучасного правознавства; основних методологічних засобів пізнання державно-правових явищ; використання вмінь та навичок застосування одержаних знань в процесі пізнання державно-правових явищ, окремих галузях юридичних наук.

СК 8. Здатність збирати, аналізувати та систематизувати законодавство, що складає нормативну базу дисертації в галузі приватного і публічного права, кримінального, адміністративного та інших галузей права, виявляти його прогалини та суперечності, формулювати власну позицію, спрямовану на їх подолання.

СК 9. Вміння аналізувати особливості зв'язків між правом і державою в публічному та приватному праві, кримінальному, адміністративному та інших галузях права, виявляти протиріччя між ними, визначати форми взаємовпливу держави і права в досліджуваних правових сферах, явищах і процесах.

СК 12. Здатність вільно володіти сучасною юридичною термінологією, аргументувати положення та висновки, до яких здобувач дійшов у процесі здійснення наукового пошуку.

СК 14. Здатність до міждисциплінарної взаємодії та вміння співпрацювати в команді з представниками інших професійних галузей.

СК 16. Компетентність у інноваційних методах навчання і методик викладання фахових юридичних дисциплін.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Аналізувати і виявляти особливості правового пізнання порівняно з пізнанням в інших науках – природничих і соціальних, враховувати у власних дослідженнях особливості співвідношення істини і цінностей в правовому пізнанні.

ПРН 6. Вміння проводити критичний аналіз різних інформаційних джерел конкретних освітніх, наукових та професійних текстів (зокрема і іноземною мовою) в сфері обраної спеціальності, виявляти теоретичні та практичні проблеми, а також дискусійні питання в сфері конкретних освітніх, наукових та професійних текстів у сфері юридичних наук.

ПРН 7. Виявляти, ставити та вирішувати наукові задачі та проблеми, генерувати власні нові ідеї, приймати обґрунтовані рішення.

ПРН 8. Аналізувати особливості зв'язків між правом і державою в публічному та приватному праві, кримінальному, адміністративному та інших галузях права, виявляти протиріччя між ними, визначати форми взаємовпливу держави і права в досліджуваних правових сферах, явищах і процесах.

ПРН 9. Аналізувати та систематизувати здобутки різних типів шкіл і напрямів праворозуміння та синтезувати і використовувати їх у власних наукових дослідженнях.

ПРН 11. Знати та розуміти моделі правового розвитку, визначення тенденцій та пріоритетних напрямів розвитку галузі права, формулювання напрямів правової політики.

ПРН 12. Знати та розуміти методологічні засади функціонування механізму регулювання національної правової системи, методи, форми та інструменти реалізації регулювання національного права.

ПРН 13. Формулювати пропозиції, спрямовані на подолання недоліків і прогалин права на основі фахової експертизи законодавства.

ПРН 18. Вміння організувати творчу діяльність, роботу над статтями та доповідями, виконувати незалежні оригінальні і придатні для опублікування дослідження у галузі права, ретельно досліджувати та осмислювати різні відносини та взаємодії (технологічні, організаційні, правові та ін.) у межах юридичних наук, проводити дослідження щодо підвищення їх ефективності, організувати самоперевірку відповідності матеріалів дисертації встановленим вимогам.

ПЛАН КУРСУ

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема № 1. Метод, методика та методологія наукових досліджень	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - метод як сукупність прийомів чи операцій практичного або теоретичного пізнання дійсності; - поняття та характеристика рівнів наукового дослідження; емпірична частина дослідження як процес виявлення та накопичення фактів; - характеристика методів, що використовуються як на емпіричному, так і на теоретичному рівнях (абстрагування, аналіз і синтез, індукція та дедукція, моделювання тощо). 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
			завдання виконання практичних завдань.
Тема № 2. Поняття та загальна характеристика методології і методів кримінологічної науки	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - методи, що безпосередньо впливають із філософського діалектичного методу як загального методу пізнання; загальнонаукові методи, як складові і продукт розвитку теорії наукового пізнання; - методологічні проблеми сучасної української кримінології. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання виконання практичних завдань.
Тема № 3. Методологія наукового кримінологічного дослідження	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - визначення потреби кримінологічного дослідження; - обробка, узагальнення та аналіз дослідницької інформації; 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання виконання практичних завдань.
Тема № 4. Програма кримінологічного наукового дослідження та репрезентативність його висновків	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - форма наукової продукції; - предметність інформації дослідження; - представницькість інформації дослідження. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання виконання практичних завдань.
Тема № 5. Методика складання індивідуального прогнозу злочинної поведінки	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - проблемна прогностична ситуація; - метод ретроспекції; - карта обліку інформації. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання виконання практичних завдань.
Тема № 6. Методика розробки комплексного плану запобігання злочинності	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - кримінологічна специфіка планування; - зміст заходів запобігання правопорушенням. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання виконання практичних завдань.

Назва змістових модулів та тем	Лекц.	Практ (сем.)	Завдання для самостійної роботи
Тема № 7. Методологічні засади кримінологічної експертизи	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - проблематика системної кримінологічної інформації; - операція з оцінки впливу об'єкта експертизи на кримінологічні чинники. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання виконання практичних завдань.
Тема № 8. Кримінологічна експертиза проектів нормативно-правових актів	2	2	1. Опрацювання лекційного матеріалу, 2. Самостійне опрацювання теоретичних питань: - експертно-кримінологічна установа; - види кримінологічної експертизи. 3. Підготовка до семінарського заняття, виконання домашніх завдань, опрацювання першоджерел та навчальної літератури; виконання індивідуального завдання виконання практичних завдань.
Усього	16	16	

ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методика та методологія кримінологічних досліджень» використовуються наступні види контролю:

1. Поточний контроль – здійснюється протягом семестру шляхом опитування на семінарських (практичних) заняттях, перевірки виконання тестових та інших практичних завдань, виконання модульних контрольних робіт тощо. За змістом він включає перевірку ступеню засвоєння аспірантом навчального матеріалу, який охоплюється темою лекційного та семінарського заняття, уміння самостійно опрацьовувати навчально-методичну літературу, здатність осмислювати зміст теми, уміння публічно та письмово представити певний матеріал, а також виконання завдань самостійної роботи.

2. Підсумковий семестровий контроль – здійснюється у формі заліку (7 семестр) відповідно до графіку освітнього процесу шляхом визначення ступеню засвоєння аспірантом навчальної дисципліни за результатами виконання обов'язкових завдання поточного (модульного) контролю.

Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється за 100-бальною шкалою згідно з «Положенням про організацію освітнього процесу в КПУ». Результати поточного контролю здобувачів вищої освіти є складовими елементами підсумкової оцінки з дисципліни.

Оцінка рівня роботи аспірантів під час навчальних занять та самостійної роботи здійснюється у межах 100 балів.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Поточна аудиторна та самостійна робота								Сума
Модуль								
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	100
16	12	12	12	12	12	12	12	

Оцінювання знань здобувачів під час поточного контролю проводиться на підставі наступних критеріїв :

1) правильність відповідей (правильне, достатньо глибоке викладення понять, фактів і т.п.);

2) ступінь усвідомлення матеріалу і самостійність міркувань;

3) новизна навчальної інформації, рівень використання наукових і нормативних матеріалів;

4) знання та розуміння зв'язку і взаємозалежності досліджуваних явищ і процесів, закономірностей і правил;

5) вміння користуватися засвоєними теоретичними положеннями для правильного тлумачення конкретних фактів і явищ реальної дійсності, творчо застосовувати знання до неординарних ситуацій.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО (СЕМЕСТРОВОГО) ОЦІНЮВАННЯ

Контрольний захід	Бали
Модуль №1	35
Вхідний контроль	10
Аудиторна робота	10
Практичне завдання	15
Модуль №2	35
Аудиторна робота	10
Практичне завдання	15
Контрольна робота	10
Залік	30
Разом	100

Шкала оцінювання: 100-бальна, національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		Якісні критерії оцінювання	Екзамен/Залік
90-100	A	Здобувач виявляє творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання та продукувати нові ідеї. Без допомоги науково-педагогічних працівників знаходить і аналізує необхідну інформацію, вміє її використовувати для вирішення практичних завдань, в тому числі й у нестандартних ситуаціях, переконливо та авторитетно аргументує думки, демонструє необхідні ціннісні установки, способи мислення та здібності	Відмінно/ зараховано
82-89	B	Здобувач вільно володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність виконувати складні завдання в межах предметної галузі дисципліни з несуттєвими помилками, рефлексивно виправляючи їх. Виявляє помірну ініціативність та інноваційність, достатній ступінь самостійності під час обговорення та критичного аналізу навчального контенту, має сформовані ціннісні установки на його використання в подальшому у професійній діяльності та науковому дослідженні.	Добре/ зараховано
75-81	C	Здобувач добре володіє теоретичним матеріалом, демонструє здатність зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію за допомогою науково-педагогічних працівників, загалом самостійно застосовує теоретичний контент на практиці, контролює власну діяльність, виправляє помилки, з-поміж яких є суттєві. Здобувач добирає аргументи для підтвердження власних гіпотетичних думок, але робить це не завжди переконливо та авторитетно, що свідчить про відсутність особистої впевненості в їх істинності або проблемах в ціннісно-мотиваційній сфері	
67-74	D	Здобувач здатен відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний контент, виправляти помилки, з-поміж яких є значна кількість суттєвих. Здобувач рідко демонструє наявність власного бачення з питань, що відносяться до предметної області дисципліни, не виявляє авторитетності й інноваційності під час обговорення, має невисокий ступінь самостійності в прогнозах на способи вирішення типових завдань професійної діяльності. Взагалі здобувач характеризується неостаточним усвідомленням сенсу навчального матеріалу для себе як педагога, а також для його майбутніх потенційних клієнтів, врахування потреб яких забезпечується даною дисципліною.	Задовільно/ зараховано

60-66	Е	Здобувач володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, але значну частину його відтворює репродуктивно, без застосування переважаючої кількості власних ідей та експертних думок. Демонструє відсутність стійкої авторитетної інноваційної позиції, а висунуті аргументи не завжди є самостійними. Здобувач не завжди здатен вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери дисципліни з колегами або науковою спільнотою, має нечіткі ціннісні орієнтації, низький інтерес до використання отриманих знань під час подальшої професійно-педагогічної та наукової діяльності.	
35-59	FX	Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу, демонструє низку авторитетності, відсутність інтересу до дисципліни та можливості використання її предметного змісту в своїй професійно-педагогічній та науково-педагогічній діяльності.	Незадовільно/ не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	Здобувач володіє матеріалом дисципліни лише на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, демонструє відсутність зацікавленості у її вивченні або не усвідомлює її соціального та професійного значення	Незадовільно/ не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ЛІТЕРАТУРА ДО ВСІХ ТЕМ КУРСУ

Нормативні акти

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. *Відомості і Верховної Ради України*. 1996. №30. Ст.141.
2. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання (Конвенцію ратифіковано із застереженнями Указом Президії Верховної Ради № 3484–XI від 26.01.1987 р.) URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>.
3. Про організаційно-правові основи боротьби з організованою злочинністю: Закон України від 30.06.1993 р. *Відомості і Верховної Ради*. 1993. № 35. ст.358.
4. Про національну безпеку України: Закон України від 19.06.2003 р. № 964-IV. *Відомості і Верховної Ради*. 2018. № 31. ст.241.
5. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення: Закон України від 06.12.2019 р. № 361-IX. *Відомості і Верховної Ради*. 2020. №25. ст.171.
6. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. № 1700-VII. *Відомості і Верховної Ради*. 2014. № 49, ст.2056.
7. Про засади державної антикорупційної політики в Україні (Антикорупційна стратегія) на 2014-2017 роки: *Відомості і Верховної Ради*. 2014. № 46. ст.2047.
8. Про адміністративний нагляд за особами, звільненими з місць позбавлення волі: Закон України від 01 груд. 1994 р. № 264/94-ВР. *Відомості і Верховної Ради*. 1994. № 52. Ст.

455.

9. Про соціальну адаптацію осіб, які відбувають чи відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк: Закон України від 17.03.2011 р. № 3160-VI. *Відомості і Верховної Ради України*. 2011. № 38. ст.380.

10. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону: Закон України від 22 черв. 2000 р. № 1835-III. *Відомості і Верховної Ради України*. 2000. № 40. ст.338.

11. Про запобігання та протидію домашньому насильству: Закон України від 07.12.2017 р. №2229-VIII. *Відомості і Верховної Ради України*. 2018. № 5. ст.35.

12. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 р. № 5207-VI. *Відомості і Верховної Ради України*. 2013. № 32. ст.412.

Книжкові видання

1. Білуха М. Т. *Методологія наукових досліджень: Підручник*. К.: АБУ, 2002. 480 с.

2. Бойченко М. І. *Системний підхід у соціальному пізнанні: ціннісні та функціональні аспекти*. К.: Видавництво «Промінь», 2011. 320 с.

3. Добронравова І. С., Сидоренко Л. І. *Філософія та методологія науки*. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. 224 с.

4. Жигарев Е.С. *Методологія кримінології: проблеми, пошуки, рішення*. Монографія. М.: Щит-М, 2012. 269 с.

5. Закалюк А. П. *Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3 кн. Кн. 1: Теоретичні засади та історія української кримінологічної науки*. К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. 424 с.

6. Закалюк А. П. *Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3 кн. Кн. 2: Кримінологічна характеристика та запобігання вчиненню окремих видів злочинів*. К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2007. 712 с.

7. Закалюк А. П. *Курс сучасної української кримінології: теорія і практика: У 3-х кн. Кн. 3: Практична кримінологія*. К.: Видавничий Дім "Ін Юре", 2008. 320 с.

8. *Кримінологія. Академічний курс / Кол. авторів ; за заг. ред. О. М. Литвинова*. К.: Видавничий дім «КОНДОР», 2018. 588 с.

9. *Кримінологія : підручник / А. М. Бабенко, О. Ю. Бусол, О. М. Костенко та ін. ; за заг. ред. Ю. В. Нікітіна, С. Ф. Денисова, Є. Л. Стрельцова*. – 2-ге вид., перероб. та допов. Харків : Право, 2018. 416 с.

10. Філіппенко А. С. *Основи наукових досліджень. Конспекти лекцій: Посібник*. К.: Академвидав, 2005. 208 с.

11. Цехмістрова Г. С. *Основи наукових досліджень*. К.: Вид. дім «Слово», 2003. 240 с.

12. Цофнас А. Ю. *Гносеологія*. К.: Алерта, 2005. 232 с.

13. Шейко В. М., Кушнарченко Н. М. *Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. Курс лекцій*. К.: Генеза, 2005. 359 с.

14. Юринець В. Є. *Методологія наукових досліджень*. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2011. 178 с.

ЛІТЕРАТУРА ДО ОКРЕМИХ ТЕМ КУРСУ

Література до тем 1:

1. Білоусова Т.П. *Основи наукових досліджень: [навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл.] / Т.П. Білоусова, Ю.О. Маркітантов ; Кам'янець-Поділ. держ. ун-т. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Поділ. держ. ун-т, 2004. 119 с.*

2. Білуха М.Г. *Основи наукових досліджень: підруч. для студ. екон. спец, вузів*. К.: Вища шк., 1997. 271 с.

3. Воротіна Л.І. *Кандидатська дисертація: методика написання і захисту: посібник для асп. і здобувачів наук, ступеня / Л.І. Воротіна, В.С. Воротін, С.О. Гуткевич ; Європ. ун-т. К. :*

Вид-во Європ. ун-ту, 2003. 76 с.

4. Добров Г.М. Наука о науке: начала науковедения. 3-е изд., доп. и перераб. К.: Наук, думка, 1989. 302 с.

5. Зиновьев А.А. Логика науки. М.: Мысль, 1971. 279 с.

6. Микешина Л.А. Философия науки: Современная эпистемология. Научное знание в динамике культуры. Методология научного исследования: учеб. Пособие. М.: Прогресс-Традиция: МПСИ: Флинта, 2005. 464 с.

7. Основы философии науки: учебное пособие для аспирантов / В.П. Кохановский [и др.]. Изд. 6-е. Ростов н/Д: Феникс, 2008. 603 с.

8. Пушкарь АМ. Основы научных исследований и организация научно-исследовательской деятельности : учеб. пособие / Пушкар А.И., Потрашкова Л.В. ; Харьк. нац. экон. ун-т. Х. : ИНЖЕК, 2006. 279 с.

9. Рузавин Г.И. Методология научного познания. М.: Юнити, 2005. 287 с.

10. Сабитов Р.А. Основы научных исследований: учеб. пособие. Челябинск: Челяб. гос. ун-т, 2002. 138 с.

11. Стеченко Д.М. Методологія наукових досліджень: підручник / Д.М. Стеченко, О.С. Чмир. 2-ге вид., переробл. і доповн. К. : Знання, 2007. 317 с.

12. Трубников Н.Н. О категориях «цель», «средство», «результат». М.: Высшая школа, 1968. 148 с.

13. Ушаков Е.В. Введение в философию и методологию науки. М.: Издательство «Экзамен», 2005. 528 с.

14. Цоцюра С.В. Методологія, методика та інформаційні технології наукових досліджень: конспект лекцій / С.В. Цоцюра ; Київ. нац. ун-т буд.-ва і архіт. К. : КНУБА, 2004. 43 с.

15. Шептулин А.П. Система категорий диалектики. М.: Наука, 1967. 375 с.

16. Шейко, В. М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: підручник для студ. вищ. навч. закл. / В. М. Шейко, Н. М. Кушнарченко . 6-те вид., переробл. і доп. Київ: Знання, 2008. 311 с.

Література до тем 2:

1. Даньшин І. М. Методологія і методи кримінологічної науки. *Методологічні проблеми правової науки: Матеріали міжнар. наук. конф. (Харків, 13-14 груд. 2002 р.).* Х., 2003. С. 292-295.

2. Закалюк А. П. Методологічні проблеми в Концепції розвитку кримінологічної науки в Україні на початку ХХІ ст. *Методологічні проблеми правової науки: Матеріали міжн. наук. конф. (харків, 13-14 грудня 2002 р.).* Х., 2003. С.290-292.

3. Закалюк А. П. Актуальні методологічні проблеми української кримінологічної науки. *Вісн. Акад. правових наук України.* 2003. № 2-3. С. 633-656.

4. Зак С.Е. Принципы и основные законы материалистической диалектики: Учебное пособие. М.: Высш. шк., 1974. 176 с.

5. Бунге М. Причинность: место принципа причинности в современной науке. М.: Изд-во иностр. лит., 1962. 511 с.

6. Кнапп В., Герлох А. Логика в правовом сознании / Пер. с чешского, общ. ред. А.Б. Венгерова. М.: Прогресс, 1987. 312 с.

7. Новиков А.М., Новиков Д.А. Методология. М.: СИНТЕГ, 2007. 668 с.

8. Юдин Э.Г. Методология науки. Системность. Деятельность. М.: Эдиториал УРСС, 1997. 445 с.

Література до тем 3:

1. Волков Б.С., Волкова Н.В. Методология и методы психологического исследования. М.: КноРус, 2013. 344 с.

2. Баскаков А. Я., Туленков Н. В. Методология научного исследования: Учеб. пособие. 2-е изд., испр. К: МАУП, 2004. 216 с.

3. Зелинский А. Ф. Методика криминологических исследований учеб. пособ. / Министерство образования Украины, Учебно-методический кабинет высшего образования, Укр. юрид. акад. К.: УМК ВО, 1992. 45 с.
4. Кондратюк Л.В., Овчинский В.С. Криминологическое измерение / Под ред. К.К. Горяинова. М.: Норма, 2008. 272 с.
5. Кондрашков Н. Н. Количественные методы в криминологии. Изучение количественных показателей, характеризующих личность преступников. М.: Юрид. лит., 1971. 184 с.
6. Кузнецова Н.Ф., Остроумов С.С. Методологические проблемы криминологии. *Изв. вузов. Правоведение*. 1971. № 3. С. 105 – 115.
7. Ли Д.А. Криминология: статистический метод и системный подход. *Уголовное право*. 2002. № 1. С. 92 – 93.
8. Ной И.С. Методологические проблемы советской криминологии. Саратов: Изд-во Саратовского ун-та., 1975. 222 с.
9. Панкратов В.В. Методология и методика криминологических исследований. М.: Юрид. лит., 1972. 136 с.
10. Спиридонов Л.И. Социология уголовного права. М.: Юрид. лит., 1986. 240 с.
11. Фіалка М. І. Дослідження кримінологічне. *Українська кримінологічна енциклопедія* / за заг. ред. В. В. Чернея, В. В. Сокурєнко ; упоряд. О. М. Джужа, О. М. Литвинов ; Харк. нац. ун-т внутр. справ, Нац. акад. внутр. справ, Кримінол. асоц. України. Харків ; Київ : Золота миля, 2017. С. 558.

Література до тем 4:

1. Антилла И. Беспристрастность и объективность в криминологических исследованиях. *Криминология и уголовная политика*. М.: Институт государства и права АН СССР, 1985. С. 7 – 11.
2. Джужа О., Голосніченко Д., Кирилюк А. Джерела кримінологічної інформації про стан злочинності в Україні / О. Джужа, Д. Голосніченко, А. Кирилюк. *Право України*. 2003. № 12. С.65-70.
3. Жалинский А.Э. Эффективность профилактики преступлений и криминологическая информация / А.Э. Жалинский, М.В. Костицкий. Львов: Вища школа, 1980. 212 с.
4. Закалюк А.П. Актуальні методологічні проблеми української кримінологічної науки. *Вісник Академії правових наук України*. 2003. № 2-3 (33-34). С. 633 – 656.
5. Иншаков С.М. Исследование преступности. Проблемы методики и методологии: монография. М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2012. 335 с.
6. Кальченко Т.Л. Проведення кримінологічних досліджень, їх методологія та джерела кримінологічної інформації / Т.Л. Кальченко. *Актуальні проблеми теорії та практики ОРД*. Луганськ: РВВ ЛДУВС, 2010.
7. Миньковский Г.М. Выявление и интерпретация фактов в криминологических и уголовно-правовых исследованиях. *Криминология и уголовная политика*. М.: Институт государства и права АН СССР, 1985. – С. 15 – 18.
8. Свери К. Использование конкретных криминологических исследований для выработки политики борьбы с преступностью. *Криминология и уголовная политика*. М.: Институт государства и права АН СССР, 1985. С. 95 – 104.
9. Спиридонов Л.И. Криминологический факт и его оценка. *Криминология и уголовная политика*. М.: Институт государства и права АН СССР, 1985. С. 19 – 21.
10. Фіалка М. І. Кримінологічна інформація. *Українська кримінологічна енциклопедія* / за заг. ред. В. В. Чернея, В. В. Сокурєнко ; упоряд. О. М. Джужа, О. М. Литвинов ; Харк. нац. ун-т внутр. справ, Нац. акад. внутр. справ, Кримінол. асоц. України. Харків ; Київ : Золота миля, 2017. С. 341–342.
11. Фіалка М. І. Кримінологічне дослідження та кримінологічна інформація: сутність змістів та взаємозв'язок між ними. *Вісник Кримінологічної асоціації України* : зб. наук. праць.

№ 2 (23). 2020. С. 109—120.

12. Хохряков Г.Ф. Исследовательские ориентации в области борьбы с преступностью. *Криминология и уголовная политика*. М.: Институт государства и права АН СССР, 1985. С. 31 – 32.

Література до тем 5:

1. Антонян Ю.М., Блувштейн Ю.Д. Методы моделирования и изучение преступника и преступного поведения. М.: Юрид. лит., 1974. 54 с.

2. Антонян Ю. Изучение индивидуального поведения в целях предупреждения преступлений. *Соц. законность*. 1977. №4. С.61.

3. Боровик А. Про деякі змістові елементи комплексного та індивідуального планування заходів із запобігання злочинам в установах виконання покарань. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. №6. С. 256.

4. Вицин С.Е. Моделирование в криминологии: Учеб. пособ. М.: Высш. шк. МВД СССР, 1973. 104 с.

5. Закалюк А. П. Личность, подлежащая индивидуальной криминологической профилактике. *Сов. государство и право*. 1984. №2. С.84-87.

6. Закалюк А. П. Прогнозирование и предупреждение индивидуального преступного поведения. М.: Юрид. лит., 1986. 192 с.

7. Крымский С. Б. Верификация социальных прогнозов (методологический аспект): [монография] / С. Б. Крымский, В. Е. Пилипенко, Ю. В. Салюк ; АН Украины, Ин-т социологии. К. : Наукова думка, 1992. 116 с.

8. Крикунов Г.Н. Криминологическое прогнозирование и борьба с преступностью: монография. Днепропетровск: Юридическая академия МВД Украины, 2002. 104 с.

9. Кудрявцев В.Н. Генезис преступления. Опыт криминологического моделирования. Учеб. пос. М.: “ФОРУМ-ИНФРА-М”, 1998. 216 с.

10. Литвак О.М. Злочинність, її причини та профілактика: монографія. Київ, 1997. 155 с.

11. Побегайло Э.Ф. Деятельность органов внутренних дел по борьбе с тяжкими насильственными преступлениями: монография. М., 1985. 180 с.

12. Шалгунова С. А. Особа насильницького злочинця : вітчизняний та зарубіжний досвід вивчення: монографія. Д. : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ. Ліра-ЛТД, 2011. 472 с.

Література до тем 6:

1. Аванесов Г. А. Основы криминологического прогнозирования. М.: Высш. шк. МВД СССР, 1970. – 53 с.

2. Аванесов Г. А. Криминологическое прогнозирование и планирование борьбы с преступностью. М.: Высш. шк. МВД СССР, 1972. 60 с.

3. Аванесов Г. А. Теория и методология криминологического прогнозирования. М.: Юрид. лит., 1972. 334 с.

4. Алексеев А.И. Криминологическая профилактика: теория, опыт, проблемы: монография / А.И. Алексеев, С.И. Герасимов, А.Я. Сухарев. М.: НОРМА, 2001. 481 с.

5. Бандурка О.М. Протидія та профілактика злочинів: монографія / О.М. Бандурка, О.М. Литвинов. Харків: ХНУВС, 2011. 308 с.

6. Бабенко А.М. Криминологічне прогнозування як основа для планування запобігання злочинності в регіонах. *Право та державне управління*. 2014. № 3 (16). С. 60–63.

7. Вицин С. Е. Моделирование в криминологии: Учеб. пособ. М.: Высш. шк. МВД СССР, 1973. 104 с.

8. Голіна В.В., Лукашевич С. Ю., Колодяжний М. Г. Державне програмування і регіональне планування заходів запобігання злочинності в Україні / за заг. ред. В.В. Голіни. Харків: Право, 2012. 304 с.

9. Даньшин І. Кримінологічне планування заходів протидії злочинності та її прогнозування. *Вісник Академії правових наук України*. 2004. № 4 (39). С. 145-152.
10. Дяченко Н. Прогнозування як функція державного управління. *Проблеми управління соціальним і гуманітарним розвитком*. за заг. ред. О.Б. Кіреєвої. Дніпро: ДРІДУ НАДУ, 2017. С. 71–74.
11. Клейменов М.П. Уголовно-правовое прогнозирование. Томск: Изд-во Томск. ун-та, 1991. 170 с.
12. Литвинов О.М., Гладкова Є.О. Кримінологічна футурологія: постановка проблеми. *Вісник Кримінологічної асоціації України*: зб. наук. праць. № 2 (23). 2020. С. 129–137.
13. Мельник М. Прикладні аспекти співвідношення кримінально-правового і кримінологічного прогнозування. *Право України*. 2005. № 3. С. 64-67.
14. Орлов Ю.В. Планування кримінологічне. *Вісник Асоціації кримінального права України*. 2016. № 2 (7). С. 358–360.
15. Сердюк П.П. Относительное измерение преступности: монография. Запорожье: Кругозор, 2016. 1000 с.
16. Титаренко О. О. Державне програмування протидії злочинності в Україні: монографія. Харків : Промарт, 2019. 695 с.
17. Шаргородский М.Д. Прогноз и правовая наука. *Изв. Вузов. Правоведение*. 1971. № 1.

Література до тем 7:

1. Бешелев С.Д., Гурвич Ф. Г. Экспертные оценки. М., 1973.
2. Глушков В.М. О прогнозировании на основе экспертных оценок. *Науковедение. Прогнозирование. Информатика*. К., 1970.
3. Джужа О. М. Кирилук А. В. Кримінологічна експертиза як засіб удосконалення законотворчого процесу. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією*. 2003. № 8. С.125–137.
4. Закалюк А.П. Про запровадження в Україні кримінологічної експертизи. *Право України*. 1999. № 7. С. 100.
5. Сердюк П. П. Кримінологическая экспертиза как экспертиза криминологии. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2017. №1. С.170-176.
6. Статистические методы анализа экспертных оценок / Ответ. ред. Т. В. Рябушкин. М., 1977.
7. Шакур В. І. Кримінологічна експертиза в механізмі запобігання корупції. *Реалізація державної антикорупційної політики в міжнародному вимірі: матеріали Міжнарод. наук.-практ. конф. (Київ, 9 груд. 2016 р.)* / [ред. кол. : В. В. Черней, С. Д. Гусарев, С. С. Чернявський та ін.]. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2016. С.110-116.
8. Экспертные оценки в социологических исследованиях / Ответ. ред.. С. Б. Крымский. К., 1990.

Література до тем 8:

1. Балобанова Д. О. Місце кримінологічної експертизи у забезпеченні законотворчого процесу. *Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України*. 2020. №52. С.3-13.
2. Бесчастный В. М. Кримінологічне забезпечення протидії злочинності в Україні: монографія. Харків : В справі, 2017. 358 с.
3. Бородин С. В., Лунеев В.В. О криминологической экспертизе законов и иных нормативных актов // *Государство и право*. – 2002. – № 6. – С. 40 – 45.
4. Василевич В. В. Експертиза нормативно-правових актів у сфері запобігання злочинам: поняття та об'єкти. *Науковий вісник НАВСУ*. 2013. № 1. С.138-144.
5. Джужа О. М, Кирилук А. В. Кримінологічна експертиза як засіб удосконалення законодавчого процесу. *Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і*

практика). 2003. № 8. С. 125-137.

6. Закалюк А. П. Методологічні проблеми підвищення якості законотворення в Україні засобами науково-кримінологічної експертизи. *Вісник Академії правових наук України*. 1996. № 7. С. 68–77.

7. Закалюк А. П. Про правове регулювання та порядок проведення кримінологічної експертизи проектів законодавчих актів. *Питання боротьби зі злочинністю: Зб. наук. праць НДІ вивчення проблем злочинності АПРНУ. Х., 1998. Вип. 2. С. 96-124.*

8. Лисюк А. О. Математичний підхід до визначення кримінологічної ефективності нормативно- правового акта: сутність та перспективи застосування. *Актуальні сучасні проблеми кримінального права та кримінології у світлі реформування кримінальної юстиції: зб. м-лів Міжнародної науково-практичної конференції (м. Харків, 23 травня 2014 року). Х.: Харківський нац. ун-т внутр. справ; Кримінологічна асоціація України, 2014. Т. 1. С. 219–221.*

9. Осипова Е. С. Понятие и сущность криминологической экспертизы нормативно-правовых актов. *Вестн. Томск. гос. ун-та*. 2008. № 312. С. 113–117.

10. Орлов Ю. В. Методологічні засади кримінологічної експертизи нормативно-правових актів та їх проектів. *Право і безпека*. 2009. № 1. С. 60–66.

11. Орлов Ю. В. Загальна характеристика методичних та організаційно-правових основ кримінологічної експертизи нормативноправових актів і їх проектів. *Актуальні проблеми кримінального права та кримінології : матеріали всеукр. наук.-практ. конф. (м. Донецьк, 24 квітня 2009 р.) / Донецький юридичний інститут ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка. Донецьк : Норд Комп'ютер, 2009. С. 220–222.*